

№03 (86)
сакавік 2009

БЕЛАРУСЫ Ў СВЕЦЕ

ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ

ДА ПЯТАГА Э'ЕЗДУ
БЕЛАРУСАЎ СВЕТУ
ЗАСТАЛОСЯ

112 ДЗЁН

У НУМАРЫ:

ЛУКІШКІ ПАД ПАГРОЗАЙ ЗНІШЧЭНИЯ

...Сітуацыю з гістарычнай спадчынай абмеркавалі на пасяджэнні Малой Рады МГА "ЗБС "Бацькаўшчына". Пасля дыскусіі было вырашана даслаць зварт да амбасадара Рэспублікі Літва і да прэзідэнта Валдаса Адамкуса з просьбай захаць помнік...

Працяг на стар. 4

КНІЖНЫЯ ВЫДАННІ "БАЦЬКАЎШЧЫНЫ"

У рубрыцы "Навіны МГА "ЗБС "Бацькаўшчына" можна даведацца пра выдадзеныя новыя кнігі - Р. Гарэцкі "Браты Гарэцкія" і Л. Лыч "Міжнацыянальныя дачыненні на Беларусі"

Працяг на стар. 6

СВЯТКАВАННЕ ЮБІЛЕЮ

10-гадовы юбілей адзначыла адна з найбольш вядомых суполак беларусаў Крыма. Парктніцкі філіял Алуцінска-га культурна-асветніцкага таварыства "Сябрына" вядзе радавод з 1999 г.

Працяг на стар. 7

"ЗА НАШУ І ВАШУ СВАБОДУ!"

Агляд мерапрыемстваў па святкаванні Дня Волі ў замежжы.

Працяг на стар. 8-10

СЦЯГ

Светлым полем я нясу,
Агнявую паласу:
Як маланка нада мной
Зіхаціць над галавой
Сцяг мой вольны,
Сцяг мой смелы,
Сцяг мой бел-чырвона-белы.

Быў адважны продак мой
У Пагоні баявой.
Той Пагоні чую звон:
Хай нясецца наўздағон
Сцяг мой вольны,
Сцяг мой смелы,
Сцяг мой бел-чырвона-белы.

Залунай на ўвесе прасцяг,
Агнявых вякоў працяг:
Ёсць Дзяржава, ёсць Народ!
Развівайся - і ў палёт,
Сцяг мой вольны,
Сцяг мой смелы,
Сцяг мой бел-чырвона-белы.

Сяргей Панізік

ВІНШАВАННIE АД ІВОНКІ СУРВІЛЛЫ

Дарагія суродзічы беларусы!

Ад імя Рады Беларускай Народнай Рэспублікі маю гонар вітаць Вас з нашым вялікім нацыянальным съвятам, угодкамі абвешчаным 25 сакавіка 1918 году незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі, якія мы называем Днём Волі.

Нацыянальныя съвяты кожны народ съвяткуе радасна і ўрачыста. З глыбіні сэрца жадаю, каб і для ўсіх нас як на Бацькаўшчыне, гэтак і па за межамі гэтых дзень стаўся нагодай выявіць сваю любоў да Бацькаўшчыны. Адначасна прашу кожнага з вас задумашца над пытаньнем, куды вядзе нашу краіну палітыка сёньняшняга рэжыму ў Беларусі.

Жыве беларускі народ ува ўмовах няволі. Кантрактная сыстэма; забарона дзесятам з

Працяг на стар. 6

ВІЛЬНЯ (ЛІТВА)

Презентацыя фільма "Выз-валенне" адбылася ў сядзібе Таварыства беларускай культуры ў Літве. На чаргове мерапрыемства ТБК прыехалі Вольга Нікалайчык і Галіна Лукашова-Сіўчык. Першай перад прысутнымі выступіла спін. Вольга, вучаніца рэжысёра Ю.Хашчавацкага, якая расказала аб працы над фільмам. Стужку можна ўмоўна раздзяліць на трох часткі: усталяванне крыжа каля вёскі Дражна недалёка ад Мінска, як памяць аб загінуўшых ад рук мясцовых партызанаў мірных жыхарах, другая - пікеты Маладога фронту, трэцяя - палітвязні і пахаванне Ірыны Казулінай. Фільм цяжкі, многія прысутныя ў зале не хавалі слёз, калі хапалі маладых дзяўчат і везлі ў пастарунак, калі абражалі жанчыну. Вельмі прачулы момант - пахаванне Ірыны Казулінай, яе апошніе інтэр'ю, жыццё - цалкам ахвяраванае мужу. Згадаецца выступленне Ірыны ў Вільні на днях беларуска-літоўскай культуры. Па ініцыятыве ТБК адбыліся дзве службы за Ірыну Казуліну - у касцёле святога Барталамея і ў Кафедральным саборы. Яна засталася ў сэрцах тых, хто яе ведаў.

А ўвогуле фільм аптымістычны, бо ў мастака Алея Пушкіна пяцігадовы сын Міколка ведае беларускага патрыёта Юрку Моніча і кожны год ходзіць разам з бацькам у Монічаў лес і моліцца за яго, у роднай вёсцы Бобр ладзяць Купалле, на Дзяды бываюць у Курапатах. Вырас Андрэй Кім - малады патрыёт, якім ганарыцца маці, а таксама маладая дзяўчына, у якой рамантычнае, дзіцячае застаецца ў мінулым, яна выбрала іншы шлях, яе дзейнасцю і пазіцыяй ганарыцца бацька. Сёння мы з'яўляемся сведкамі значных зменаў у жыцці, маладзь імкнецца жыць у вольнай незалежнай краіне. "Жыццё - кароткае, Бацькаўшчына - вечная", - так прамаўлялі старожытныя рымляне. Наперадзе доўгае жыццё ў фільме, а ў таленавітага рэжысёра - будучыня.

Перад прысутнымі выступіла маці В. Сіўчыка і К. Лукашова - Галіна Лукашова-Сіўчык, яна цалкам падтрымлівае грамадскую і палітычную дзейнасць сыноў, і, вядома, як маці перажывае за іх.

Зала была поўная, пасля сустрэчы працягваліся размовы і аблекаванне фільма за кубкамі гарбаты, шмат было пытанняў да

рэжысёра, бо віленчуکі мелі гонар першымі пабачыць і абурнавана ацаніць стужку.

Паводле Мілаши

Яшчэ адзін паказ фільма адбыўся 16 сакавіка ў "Беларускім доме правоў чалавека".

Презентацыя зацікавіла не толькі беларусаў: сярод гасцей можна было заўважыць і амбасадара Карабеўства Нарвегія ў Літоўскай Рэспубліцы Стэйнара Гіля. Сумесна з Домам правоў чалавека імпрэзу арганізаваў Аб'яднаны цэнтр беларускіх ініцыятываў.

Паводле "Радыё Рацыя"

КІШЫНЁЎ (МАЛДОВА)

Выставка "Беларусь - вачыма дзяцей" адкрылася днімі ў Кішынёве. Адкрыццё экспазіцыі адбылося ў межах Дня Беларусі, які быў праведзены беларускай амбасадай сумесна з "Таварыствам беларускай культуры" горада Рыбніцы.

На выставе прадстаўлены лепшыя малюнкі дзяцей, якія займаюцца жывапісам у Нацыянальным цэнтры мастацтва моладзі Міністэрства адукацыі Беларусі. Акрамя таго, арганізавана кніжная выставка беларускіх аўтараў і быў прадэмантранты фільм аб жыцці і мастацтві беларускіх дзяцей.

У мерапрыемстве прынялі ўдзел супрацоўнікі амбасады, прадстаўнікі этнакультурных арганізацый Рыбніцы, кіраўніцтва гэтага горада.

Да грамады зварнуўся першы сакратар амбасады Беларусі ў Малдове Валеры Сысоев і старшыня Каардынацыйнага савета кіраўніцтва беларускіх суполак Малдовы Тамара Ломцева. У сваіх выступах яны падкрэслівалі, што паміж Беларуссю і Малдовай існуе шматгадовыя добрасуседскія сувязі, народы дзвюх дзяржаў аб'ядноўвае блізкасць культур.

Паводле БЕЛТА

БЕЛАСТОК (ПОЛЬШЧА)

Презентацыя зборніка пазитычных твораў маладых беларускіх паэтаў з Падлясся Ю. Баені "Бераг надзеі" і Ю. Буйніка "Самота дажджу" адбылася 12 сакавіка ў Беластоку. Удзел у мерапрыемстве прынялі кіраўніцтва і прадстаўнікі Беларускага літаратурнага аб'яднання "Белавежа",

беларускага грамадска-культурнага таварыства, выкладчыкі і студэнты філалагічнага факультэта Беластоцкага ўніверсітэта, беларускай грамадскасць Беласточчыны. Галоўным лейтматывам мерапрыемства стала азнямленне прысутных з асноўнымі вехамі літаратурнай дзейнасці і творчымі планамі Ю.Буйніка і Ю. Баені. Сустрэча з паэтамі выклікала асаўлівую зацікаўленасць сярод студэнтаў беларускай філалогіі Беластоцкага ўніверсітэта, якія выказалі думку, што презентацыі такога кшталту спрыяноць папулярызацыі беларускага слова ў Польшчы.

Да презентацыі зборніка твораў беларускіх паэтаў у Польшчы было таксама прымеркавана адкрыццё выставы жывапісу мастака з Беларусі Л. Гоманава, працы якога раней выстаўляліся ў Бялай Падлясцы.

Паводле прэс-службы амбасады Рэспублікі Беларусь у Польшчы

ВАРШАВА (ПОЛЬШЧА)

Сустрэчу з дэпутатам Вярхоўнага Савета 12-га склікання правяла "Беларуская нацыянальная памяць" (БНП) 15 сакавіка, на гадавіну прыняція першай Канстытуцыі незалежнай Беларусі. Падчас сустрэчы Мікалай Аксаміт распавёў прысутным пра першыя гады незалежнасці, пра дзейнасць апазіціі БНФ у Вярхоўным Савеце. Пасля выступу сп. Аксаміта былі шматлікія пытанні, якія закраналі і сённяшнюю ситуацыю ў Беларусі.

Паводле БНП

Канцэрт "Салідарныя з Беларуссю" адбыўся 22 сакавіка на Тэатральнай плошчы ў Варшаве. Гэта самая вялікая ў свеце акцыя падтрымкі дэмакратычных пераменаў у Беларусі. Канцэрт арганізоўваўся ўжо ў чацвёрты раз таварыствам "Ініцыятыва Вольная Беларусь" і адміністрацыяй Варшавы. Галоўнай тэмай канцэрта была спроба даць ацэнку пераменам, якія адбыліся ў Беларусі на працягу мінулага года. Канцэрт - гэта выраз салідарнасці палікаў з беларусамі. У сёлетнім канцэрце бралі ўдзел зоркі польскай і беларускай эстрадаў.

Паводле сайта "Пачуй Беларусь"

ГАЙНАЎКА (ПОЛЬШЧА)

"Перапёлачка" - калектыву народнага танца гайнаўскага Дома

культуры – адсвяткаваў 15-годдзе свайго існавання. Ён быў створаны ў 1993 г. па ініцыятыве Ганны Баран, выпускніцы Універсітэта Марыі Кіоры-Складоўскай у Любліне. Галоўнай мэтай было заахвоціць дзяцей і моладзь да танца, адкрыць перад імі прыгажосць музыкі, рухаў, жэстаў. Назму калектыў атрымаў у дзесяцігоддзе свайго заснавання, а сімвалізуе яна адзін са жніўных абрадаў.

У калектыве танцуюць дзеці і моладзь з гайнаўскіх школ. Сёння існуе трох ўзроставых групы, агульная колькасць удзельнікаў – 60 асоб. У 2007 г. калектыў прадстаўляў Польшчу на танцавальным карнавале ў Венецыі. У рэпертуары калектыву народныя танцы розных рэгіёнаў Польшчы, беларускія народныя танцы, танцы народаў Падоляншчыны, а таксама народныя танцы іншых краін Еўропы.

Паводле "Радыё Рацыя"

ЛОДЗЬ (ПОЛЬШЧА)

Дзень беларускай культуры адбыўся 18 лютага ў Лодзі. Падчас адкрыцця Дня беларускай культуры выступіў кіраўнік Культурнага цэнтра Беларусі ў Польшчы А. Каракун, які зачытаў арганізатарам і ўдзельнікам мерапрыемства прывітальны ліст амбасадара Беларусі ў Польшчы В. Гайсёнка. Таксама была адкрыта чарговая выстава жывапісных твораў маладых беларускіх мастакоў – В. Пешкуна, Г. Сілівончык, Т. Грыневіч і І. Дударавай, якія ўжо дэманстравалі свае працы ў Гданьску і Беластоку.

У мерапрыемстве, якое было арганізавана ў Лодзінскім клубе настаўнікаў, прынялі ўдзел прадстаўнікі культурных установ горада, беларуская грамадскасць, мясцовая творчая інтэлігенцыя, моладзь, а таксама мастачкі Г. Сілівончык і Т. Грыневіч. Перад гасцямі з канцэртнай праграмай выступіў народны ансамбль “Славянчак” слонімскага Дома культуры.

Важней падзеяй таксама з'явіўся ўстаноўчы сход беларускай супольнасці горада, на якім было прынята рашэнне аб стварэнні новай беларускай арганізацыі ў Польшчы “Беларускі дом”. Асноўнымі мэтамі дзейнасці новай арганізацыі стануць падтрымка і презентацыя беларускай культуры ў Польшчы.

Паводле прэс-службы амбасады Рэспублікі Беларусь у Польшчы

ІРКУЦК (РАСІЯ)

Сваю інэрнэт-сторонку займела “Іркуцкое таварыства беларускай культуры імя Яна Чэрскага” (ІТБК) на партале Іркуцкай вобласці “Прыбайкалле” – <http://pribaikal.ru/beloruss.html>. На старонках інтэрнэт-сайта Таварыства можна пазнаёміцца з гісторыяй арганізацыі, з праграмай дзейнасці на 2009 год, а таксама прачытаць цікавыя артыкулы аб дзейнасці беларусаў Іркуцка. А павучыцца ў Таварыства ёсьць чаму. Беларусы Іркуцка з’яўляюцца актыўнай супольнасцю, яны пастаянна праводзяць і ладзяць народныя святы, запрашаюць на канцэрты і ў этнографічныя вандроўкі. Амаль кожны артыкул ілюструеца цудоўнымі фотаздымкамі, якія дазваляюць лепш зразумець і адчуць тое ці іншае свята. Таксама дапытлівія могуць даведацца, хто такі Ян Чэрскі і чаму яго імя носіць Таварыства.

*Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”*

НОВАСІБІРСК (РАСІЯ)

Выдадзена кніга “Заўсёды разам”, прысвечаная беларусам, якія ўпісалі найболей яркія старонкі ў гісторыю Новасібірска і вобласці. Яе аўтар – дырэктар Новасібірскага абласнога цэнтра беларускай культуры Н. Кабанава, рэдактар – Л. Бяляўская. На вечар сабраліся ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, вучоныя, педагогі, пісьменнікі – тыя, хто сваімі здольнасцямі, высокімі прафесіяналізмам заслужылі любоў і павагу сібіркоў. Былі паказаны відэасюжеты пра кожнага героя кнігі, іх дапаўнялі “жывыя” інтэрв’ю. Цёплую атмасферу сустэрэчы стварала асабістая прысутнасць герояў кнігі.

Паводле “Голоса Радзімы”

СЫКТЫЎКАР (РАСІЯ)

Званне “народнага” нададзена беларускаму хору “Купалінка” ў сакавіку 2009 г. Менавіта ў гэтым месяцы адбыўся спрапаздачны канцэрт хора, па выніках якога яму было прысвоена званне “народнага”. Але афармленне папер на гэта званне займае калія месяца, і толькі на пачатку красавіка калектыў здолее атрымаць усе дакументы, якія падтвярджаюць гэта званне.

Працяг на стар. 7

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА КРАСАВІК 2009 ГОДА

1 красавіка – 100 год таму, у 1909-м нарадзіўся Браніслаў Смольскі (1909–2005), музыказнаўца, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі.

6 красавіка – 105 год таму, у 1904-м нарадзіўся Мікола Хведаровіч (сапр. Мікалай Чарнушэвіч) (1904–1981), паэт, празаік, перакладчык.

6 красавіка – 10 год таму, у 1999-м памёр Генадзь Карпенка (1949–1999), беларускі палітычны і грамадскі дзеяч, навуковец.

7 красавіка – 90 год таму, у 1919-м аднавіў сваю дзейнасць Горы-Горацкі земляробчы інстытут (з 1948 г. – Беларуская сельскагаспадарчая акадэмія).

8 красавіка – 105 год таму, у 1904-м памёр Вацлаў Валодзька (1831–1904), грамадска-палітычны дзеяч, гісторык, удзельнік паўстання 1863–1864 гг.

10 красавіка – 110 год таму, у 1899-м нарадзіўся Леў Літвінаў (сапр. Гурэвіч) (1899–1963), рэжысёр, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі.

12 красавіка – Вялікдзень (па календары каталіцкай канфесіі).

12 красавіка – 40 год таму, у 1969-м у г. Пэнлей (Вялікабрытанія) памёр Сяргей Малафеев (?–1969), медык, адзін з заснавальнікаў “Беларускага студэнцкага саюза” ў Вільні, вязень савецкіх канцлагераў.

17 красавіка – 145 год таму, у 1864-м пачала сваю дзейнасць Віленская археаграфічная камісія, якая займалася зборам і выданнем дакументаў па гісторыі Беларусі і Літвы (існавала да 1915 г.).

18 красавіка – 195 год таму, у 1814-м нарадзіўся Яўстахій Тышкевіч (1814–1873), археолаг, гісторык, этнограф і краязнаўца, адзін з заснавальнікаў беларускай навуковай археалогіі.

19 красавіка – Вялікдзень (па календары праваслаўнай канфесіі).

20 красавіка – 175 год таму, у 1834-м нарадзіўся Іосіф Жылінскі (1834–1916), даследчык Палесся, геадэзіст.

22 красавіка – 55 год таму, у 1954-м у Рызе памёр Сяргей Сахараў (1880–1954), культурны дзеяч, фалькларыст, этнограф, педагог.

23 красавіка – 120 год таму,

Працяг на стар. 5

Лукішкі пад

пагрозай знішчэння

Камісія віленскага самакіравання абірае найлепшы праект рэканструкцыі цэнтральнай плошчы Лукішкі. Толькі ў адным з сямі фінальных праектаў аўтары захоўваюць помнік нацыянальным змагарам паўстання 1863 г. – крыж, усталяваны яшчэ за савецкім часам. Беларуская дзяржава не выказала зацікаўленасці ў абароне помніка, таму небяспека страціць яго сапраўды высокая.

Шматлікія беларускія актыўныя, якія жывуць у Літве, беларусы іншых краінаў пачынаюць біць у набат з гэтай нагоды.

Сітуацыю з гістарычнай спадчынай абмеркавалі на пасяджэнні Малой Рады МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” 2 сакавіка 2009 г. Пасля дыскусіі было вырашана даслаць звярот да амбасадара Рэспублікі Літва і да презідэнта Валдаса Адамкуса з просьбай захадзіць помнік.

ЗВАРОТ

МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” выказвае глыбокую занепакоенасць у сувязі з тым, што большасць плануемых віленскім самакіраваннем праектаў рэстаўрацыі Лукішскай плошчы Вільнюса (Вільні) не праудгледжаюць захаванне крыжа – помніка Кастусю Каліноўскаму і іншым змагарам нацыянальна-вызвольнага паўстання (супраць расійскага панавання) 1863–1864 гг.

Нагадаем, што з часоў агульнай дзяржавы беларусаў і літоўцаў – Вялікага княства Літоўскага – нашы народы ў цяжкія хвіліны сваёй гісторыі заўсёды былі

побач у адстойванні суверэнітэту і незалежнасці, у змагарных паўстаннях і збройных чынах супраць імперскіх інтэрэсаў іншых краін у XIX–XX стст.

Пакараны смерцю на Лукішскай плошчы 22 сакавіка 1864 г. – 145 гадоў таму – кіраунік паўстання, нацыянальны дэмакрат, паэт, публіцыст, Кастусь Каліноўскі вось ужо другое стагоддзе з'яўляецца сімвалам гонару, славы і змагання за незалежнасць беларускага і літоўскага народаў. К. Каліноўскі першым узняў пытанне ў Літоўскім правінцыяльным камітэце – Часовым урадзе Літвы і Беларусі – аб праве наццыі на самавызначэнне. Ён марыў, каб Беларусь і Літва зрабіліся зноў самастойнымі і мелі сваю дзяржаўнасць, таму пастаянна адстойваў самастойнасць Літоўскага камітэта перад Польскім нацыянальным камітэтам.

Сёння Літоўская Рэспубліка паспяхова стварае сваю будучыню ў Еўрапейскім Саюзе. Беларусь жа праходзіць цяжкі плях бацаўбы за захаванне суверэнітэту, аднаўленні дэмакратычных прынцыпаў існавання нацыянальнай дзяржавы. Постаць Кастуся Каліноўскага для сучаснай нацыянальна арыентаванай беларускай моладзі з'яўляецца сцягам бацаўбы за ідэалы дэмакратыі, захаванне нацыянальнай мовы і культуры.

Зусім нядаўна, у 2006 годзе, беларуская моладзь, пратэстуючы супраць несапраўдных вынікаў презідэнцкіх выбараў у палатачным лагеры, прапанавала перайменаваць цэнтральную плошчу Мінска ў плошчу Кастуся Каліноўскага. Але для сучасных беларускіх антынацыянальных уладаў гэта аказалася непрымальнym.

Інфармацыя, што шэсць з сямі праектаў упарадкавання Лукішскай плошчы не праудгледжаюць захавання мемарыяльнага крыжа – помніка К. Каліноўскаму і нацыянальным змагарам, усталяванага шмат гадоў таму, выклікала моцную занепакоенасць нацыянальнай інтэлігэнцыі Беларусі і замежжа.

Звяртаемся да Вас з вялікай просьбай зрабіць усё магчымае, каб віленскія ўлады ў канчатковым праекце рэстаўрацыі захавалі мемарыяльны комплекс, прысвечаны Кастусю Каліноўскаму, на Лукішскай плошчы.

“Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” заклікае беларусаў усяго свету, усіх людзей, якім неабыякава гістарычная спадчына Беларусі, далучыцца да акцыі па захаванні помніка: праз амбасады звяртацца з лістамі да презідэнта Рэспублікі Літва, да кірауніцтва горада Вільні з просьбай захаваць помнік.

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

Акцыя на Лукішках 22 сакавіка, Вільні (Літва)

ВІЛЬНЯ (ЛІТВА)

У Вільні беларуская моладзёвая ініцыятыва StudAlliance правяла акцыю "Паўстанцкі ланцуг".

Роўна 145 год таму, 22 сакавіка 1864 года, на Лукішкім пляцы ў Вільні быў публічна павешаны Кастусь Каліноўскі.

Падчас "Паўстанцкага ланцуза" яе ўдзельнікі ўшанавалі памяць К.Каліноўскага і іншых закатаваных змагароў за вольнасць Беларусі - паўстанцаў 1863 г. Мерапрыемства было афіцыйна дазволена Віленскім самакіраваннем.

Распавядзе ініцыятар правядзення акцыі Кірыл Атаманчык: "Прыкладна 40 чалавек сабраліся на Лукішкім пляцы. Пераважна гэта была моладзь, студэнты ЕГУ, актыўісты StudAlliance і БУНТА. Людзі ўсклалі кветкі і запалілі знічы. Таксама былі мясцовыя беларусы, палякі і літоўцы. Выступаў Хведар Нюнька. Была разгорнута вялікая расцяжка: "За Вашу і Нашу Свабоду".

Паводле "Радыё Рацыя"

22 сакавіка на пасядженні Рады Таварыства беларускай культуры ў Літве была прынята заява адносна захавання месца пакарання смерцю Кастуся Каліноўскага. "Ён змагаўся з лозунгам "За нашу і вашу свабоду". Ад сёняшніх напішадкаў

патрабуецца паважлівых адносін да яго памяці. Лічым, што як Літоўскі народ, так і Беларускі, а таксама і ўся беларуская эміграцыя, звязываюць Лукішскую плошчу з імем Кастуся Каліноўскага", - гаворыцца ў заяве.

Інформацыйны цэнтр
МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"

КНІЖНЫЯ ВЫДАННІ "БАЦЬКАЎШЧЫНЫ"

У гэтым годзе МГА "ЗБС "Бацькаўшчына" плануе выдаць кнігі юбіляру Згуртавання. Так, выдадзены ўжо кнігі Радзіма Гарэцкага, Леаніда Лыча, і плануеца выданне кнігі Анатоля Грышкевіча.

Браты Гарэцкія / Радзім Гарэцкі. -- Мінск: Медысонт, 2008. -- 344 с., [24] с. іл. -- (Бібліятэка Бацькаўшчыны. Людзі Беларусі; кн. 1)

Пабачыла свет кніга акадэміка Радзіма Гарэцкага "Браты Гарэцкія". Менавіта гэтай кнігай МГА "Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" распачало новую падсерию - "Людзі Беларусі" - у кніжнай серыі "Бібліятэка Бацькаўшчыны".

Выход кнігі прымеркаваны да юбілею Максіма Гарэцкага, славутага беларускага пісьменніка,

Праца гарадзішчына

IN MEMORIAM

Лявон Мурашкі (1924–2009)

У ноч на 9 сакавіка пайшоў з жыцця ў лепшы свет заслужаны дзеяч мастацтваў Літвы, вядомы оперны спявак Лявон Мурашкі.

Лявон Мурашкі нарадзіўся 27 жніўня 1924 г. на Случчыне, у вёсцы Сіняўка (сёння гэта Клецкі раён Мінскай вобласці). Бацька Лявона быў харавым рэгентам і яшчэ да вайны разам з сям'ёю пераехаў у Вільню. У бацькавым хоры Лявон і пачаў співаць. Пазней ён вучыўся ў спевака "Ля Скалы" Сяргея Усціновіча, што паходзіў з Ашмяні, затым - у слыннага літоўскага тэнара Кіпраса Пятраўскага. А яшчэ ў гімназіі яму даваў урокі Канстанцін Галкоўскі.

У 1950 г. Лявон Мурашкі скончыў Літоўскую дзяржаўную кансерваторыю па спецыяльнасці "оперны спявак, педагог". З 1944 да 1946 гг. - саліст Дзяржаўнага ансамбля песні і танцаў БССР пад кіраўніцтвам Р. Шырмы, з 1946 г. - саліст Літоўскай філармоніі (бас). З

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА КРАСАВІК 2009 ГОДА

Праца гарадзішчына

у 1889-м нарадзіўся Васіль Ляўонаў (1889-1972), вучоны-педыятр, акаадэмік АН Беларусі, заслужаны дзеяч навукі, заснавальнік беларускай школы педыятрату.

24 красавіка - 225 год таму, у 1784-м памёр Францішак Багамолец (1720-1784), драматург, публіцыст, выдавец.

24 красавіка - 120 год таму, у 1889-м нарадзіўся Юры Сабалеўскі (1889-1954), палітычны дзеяч, пасол польскага Сейма, дзеяч эміграцыі ў Нямеччыне і ЗША.

24 красавіка - 85 год таму, у 1924-м у Вільні памёр Міхаіл Пліс (1858-1924), грамадскі дзеяч, праваслаўны святар.

26 красавіка - 23 гады таму, у 1986-м адбылася аварыя на Чарнобыльскай АЭС.

26 красавіка - 420 год таму, у 1589-м у Магілёве створана праваслаўнае брацтва - адно з першых у Беларусі.

4 траўня - 210 год таму, у 1799-м нарадзіўся Фларыян Бохвіц (1799-1856), асветнік, філософ, пісьменнік.

5 траўня - 190 год таму, у 1819-м нарадзіўся Станіслаў Манюшка (1819-1872), польскі і беларускі кампазітар, дырыжор і педагог, стваральнік нацыянальной класічнай оперы.

6 траўня - 105 год таму, у 1904-м нарадзіўся Паўлюк Трус (1904-1929), паэт.

1950 да 1988 гг. - саліст Дзяржаўнага акаадэмічнага тэатра оперы і балета Літоўской ССР. Лявон Мурашкі аб'ездзіў з канцэртамі паўсвету. Апошняя дваццаць гадоў быў рэгентам архіерэйскага хору Свята Духавага манастыра ў Вільні.

Належаў да беларускага грамадскага руху ў Літве, кіраваў Згуртаваннем беларускіх грамадскіх суполак Літвы - парасонавай арганізацыяй, у якую ўваходзяць беларускія суполкі. Актыўна супрацоўнічаў з беларускай амбасадай. Браў удзел у з'ездах беларусаў свету (за выключэннем апошняга), быў сябрам Вялікай Рады "ЗБС "Бацькаўшчына".

Пахавалі Лявона Мурашку 10 сакавіка на Еўфрасіннеўскіх могілках Вільні.

Паводле "Нашай Нівы"

ВІНШАВАННІ СЯБРАМ ВЯЛІКАЙ РАДЫ

Маєм гонар павіншаваць з днём нараджэння сябраў Вялікай Рады "Згуртавання беларусаў свету "Бацькаўшчыны", якія нарадзіліся ў красавіку: Валянціну Арлову (Аксак), Сяргея Чыслава (Беларусь), Хведара

Нюньку (Літва), Алега Рудакова, Івана Панасюка (Расія). Прыміце ад нас шчырыя віншаванні, пажаданні шчасця, доўгага жыцця, выдатнага здароўя, натхнёй працы, духоўнай і творчай самарэалізацыі!

У красавіку чацвёра шаноўных сябраў Вялікай Рады адзначаюць юбілеі: 8 красавіка - **Алена Глагоўская** (Польшча), 21 красавіка - **Сяргей Бандарэнка** (Расія). А 12 красавіка **Алесь Карповіч** (Латвія) і 23 красавіка - **Уладзімір Конан** (Беларусь) святкуюць 75-годдзе.

Управа "ЗБС "Бацькаўшчына" віншуе Вас з юбілем. Зычым Вам здароўя, шчасця, натхнення ў Вашых пачынаннях.

Управа МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"

НАВІНЫ МГА "ЗБС "БАЦЬКАЎШЧЫНА"

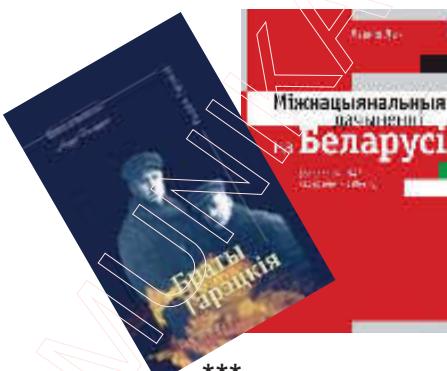
КНІЖНЫЯ ВЫДАНИІ "БАЦЬКАЎШЧЫНЫ"

Працяг. Пачатак на стар. 5

педагога, навукоўца, якому ў мінулым годзе споўнілася 6115 год. Нягледзячы на свой нядоўгі век (у 45 год быў расстралены ў Вязьменскай турме), М. Гарэцкі зрабіў шмат для гісторыі. Доўгі час творчасць пісьменніка была пад забаронай.

Кніга ўяўляе сабой сапраўдную энцыклапедыю роду Гарэцкіх, утрымлівае ўнікальныя дакументы і сведчанні пра жыццё і дзейнасць выбітных дзеячаў беларускага нацыянальнага руху XX ст.: Максіма Гарэцкага - класіка беларускай літаратуры, літаратуразнаўцы, крытыка, рэдактара-выдаўца, мова-знаўцы, фалькларыста, педагога, публіцыста; Гаўрылы Гарэцкага - аднаго з заснавальнікаў Беларускай акадэміі навук, вядомага эканаміста, дэмографа, геолага, географа, археолага. У кнізе змешчаны фотаздымкі з сямейнага і дзяржаўных архіваў, а таксама з архіваў сяброў.

Выданне кнігі стала магчымым пры ўдзеле беларускай мецэнаткі, старшыні фонду "Этнічны голас Амерыкі" Ірэны Каляды-Смірновай, якой МГА "ЗБС "Бацькаўшчына" і аўтар кнігі Радзім Гарэцкі выказваюць падзяку.

Міжнацыянальныя дачыненні на Беларусі (верасень 1943 - кастрычнік 1964 г.) / Леанід Лыч - Мінск: Галіяфы, 2009. - 284 с.

Новая кніга Леаніда Лыча з'явілася ў кнігарнях.

У кнізе на вопыще Беларусі паказваецца, як у выніку правядзення савецкай палітыкі збліжэння і зліцця нацый, іх культур і моваў адбылася дэнацыяналізацыя яе палітычнага, эканамічнага і духоўнага жыцця, дэфармавалася нацыянальная свядомасць народа ў складаныя і супяречлівыя гады гісторыі. Кніга з'яўляецца добрым дапаможным матэрыялам для тых, хто займаецца вывучэннем гэтага перыяду ў гісторыі краіны, а таксама адрасуецца аматарам гісторыі.

"Міжнацыянальныя дачыненні на Беларусі" выдадзены пры дапамозе "Згуртавання беларусаў свету "Бацькаўшчына" ў выдавецтве "Галіяфы".

Інфармацыйны цэнтр
МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"

Віншаванне АД Івонкі Сурвіллы

Працяг. Пачатак на стар. 1

чарнобыльскай зоны карыстацца дапамогай добразычлівых людзей цывілізаванага съвету; тэрор у форме падслушоўвання тэлеразмоваў; адбіткі пальцаў; несанкцыянаваныя ператрусы; канфіскацыі й затрыманні; фатаграфаваныне людзей на грамадzkіх мерапрыемствах; новапрыдуманае зынявольваньне ў войску непаслухмянае моладзі пасыля яе выключэння са школаў і ўніверсytетаў; абмяжоўванні доступу да прафесій інфармацыі. Беларусь стала падобнай да афryканскага Зымбабвэ пад дыктатураю Мугабэ. Засталося толькі правесыці рэфэрэндум аб пажыццёвым прэзыдэнтстве ды пераемнасці ўлады па прызначэнні без галасавання.

Эўропа стараецца памагчы Беларусі, але толькі сам народ Беларусі можа стрымаша разгул дыктатуры й самаволі. Толькі вы, дарагія суродзічы, можаце паказаць адзін аднаму ў цэламу съвету, што вы адчуваеце зыдзек самавольнага рэжыму, прагненце спакайнейшага, лепшага жыцця.

Рада БНР із свайго боку рабіць усё магчымае, каб вонкавы дэмакратычны съвет ведаў прафесій пра становішча ў Беларусі ды спрыяй справе аднаўлення ў ёй дэмакратычнага ладу й грамадзянскіх свабодаў. Рада БНР працуе на тое, каб непаслабна трывалі нашы адраджэнскія намаганні, каб жыла і развівалася беларусчына, каб гарэла съвяцільня Акту 25 Сакавіка 1918 году. Ведайма, што зарука будучыні ў памятаныні мінушчыны.

Дапамажы нам Божа.

Жыве Беларусь!

Івонка Сурвілла,
Старшыня Рады БНР.
Атава, Канада, сакавік 2009 г.

НАВІНЫ

СЫКТЫЎКАР (РАСІЯ)

Працяг. Пачатак на стар. 3

Распавядае Аркадзь Крупен'ка, старшыня Нацыянальна-культурнай аўтаноміі "Беларусь": "Хор пастаянна запрашаюць на мерапрыемствы, якія праводзяцца ў нашым горадзе і па-за яго межамі. 10 сакавіка калектыву прымай уздел у канцэрце "Mic садружнасць"

разам з іншымі нацыянальнимі калектывамі Рэспублікі Комі". Таксама сп. Крупенка падзяліўся з Інфармацыйным цэнтрам "Бацькаўшчыны" планамі на бліжэйшы год: "Для нас гэты год з'яўляецца таксама вызначальным, бо ў красавіку адбудзецца справаздачна-выбарчы сход аўтаноміі на якім будзе абрана кіраўніцтва. На бліжэйшыя 3 гады ў нас у планах будаўніцтва нацыянальнай вёскі пад Сыктывкарам. У будаўніцтве прымуць удзел 10 нацыянальнасцяў, якія пабудуюць сваю сядзібу. Мы ўжо звярнуліся да адной беларускай фірмы, якая нам зрабіла 2 праекты беларускай хаткі".

Інфармацыйны цэнтр
МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"

АЛУШТА (УКРАЇНА)

10-гадовы юбілей адзначыла адна з найбольш вядомых суполак беларусаў Крыма. Парцэніцкі філіял Алуштінскага культурна-асветніцкага таварыства "Сябрына" вядзе радавод з 1999 г. Тады ўпершыню сабраў землякоў у бібліятэцы старажытнага пасёлка Парцэніт заслужаны работнік культуры Крыма В. Бартохаў, які цяпер узначальвае беларускае згуртаванне Алушты. На юбілейнай сустрэчы ў Парцэніце землякоў віншавалі гості з Сімферопала: члены праўлення Саюза беларусаў Крыма А. Шамрук, Н. Жукоўская і прафесар Таўрычскага нацыянальнага ўніверсітэта М.Юрахно. Ад землякоў з Ялты выступалі старшыня сябрыны "Белая Русь", член Саюза мастакоў Украіны, ён жа майстар дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва і ювелір П.Якубук і выкладчыца Ялцінскага гуманітарнага ўніверсітэта І. Чырыч – яна парадавала ўсіх добрымі песнямі. Гучалі беларускія песні і ў выкананні Ганны Песенкі з Малога

Маяка. Творы сучасных паэтаў і кампазітараў Беларусі прадстаўлялі Н. Маркевіч і В. Бартохаў, з цёплым словам да землякоў звярнулася старшыня Парцэніцкага філіяла "Сябрыны" З. Пшонкіна.

А яшчэ ў "Сябрыне" шмат планаў па адраджэнні нацыянальных абрадаў і традыцый. В. Бартохаў расказаў, што многія алуштінскія беларусы цікавіцца работай суполкі і гатовы да яе падключыцца. А запаветнае жаданне ў яго такое: правесці сёлета першы Міжнародны фестываль беларускай песні "Алушта збірае сяброў", запрасіўшы на яго беларусаў з розных краін.

Паводле "Голоса Радзімы"

ЛЬВОЎ (УКРАЇНА)

Ушанаванне памяці беларускіх паўстанцаў 1863 г. прайшло 22 сакавіка ў Львове. Удзельнікі мерапрыемства сабраліся на самых старых Лычакоўскіх могілках Львова на гары Паўстанцаў 1863 г. Гэта самае высокое ўзвышша Лычакоўскіх могілак, дзе былі пахаваны паўстанцы, якім удалося перайсці мяжу з Расійскай імперыяй і знайсці прытулак ў Аўстра-Венгрыі. На гары Паўстанцаў знаходзіцца помнік Сымона Візунаса Шыдлоўскага, харунжага з Віцебшчыны, які прымуў актыўны ўдзел ў змаганні з царскім самаўладдзем.

Падчас урачыстасці каля помніка паўстанца былі ў складзены кветкі з бела-чырвона-белымі стужкамі, запалены знічы, прачытаны апошні зварот Каствуся Каліноўскага да беларусаў "Ліст з-пад Шыбеніцы", а таксама была прачытана малітва за душы ўсіх паўстанцаў, у тым ліку і за Каствуся Каліноўскага. Нягледзячы на сапсаванае надвор'е, атмасфера каля помніка была вельмі цёплай і ўрачытай. Беларусы павінны памятаць пра сваіх герояў і ўшаноўваць іх памяць дзе б яны не

Укладанне кветак да помніка паўстанцаў 1863 г., Львоў

знаходзіліся!

Алена Сідаровіч (Львоў, Украіна)

УПСАЛА (ШВЕЦЫЯ)

Сустрэча з амбасадарам Рэспублікі Беларусь у Швецыі А.Грынкевічам прайшла 26 лютага ва ўніверсітэце Упсалы. Ён выступіў перад прафесарска-выкладчыцкім складам і студэнтамі. Амбасадар у размове закрануў тэмы пра месца Рэспублікі ў еўрапейскім контэксле, адказаў на пытанні развіцця адносінаў Беларусі з Расіяй і Еўрасаюзам.

Паводле прэс-службы амбасады Рэспублікі Беларусь у Швецыі

НАВІНЫ ДРУКУ

"ВЯЛІКІ ГІСТАРЫЧНЫ АТЛАС БЕЛАРУСІ"

З'явіўся ў кнігарнях 1 том гістарычнага атласа. Гэта ўнікальнае картаграфічнае выданне, роўнага якому не зрабілі яшчэ ні палякі, ні украінцы.

Праца над атласам вядзецца з 2004 г. Фінансаваннем, выданнем і падрыхтоўкай займалася "Белкартаграфія". У аснову перыядызацыі тамоў атласа пакладзены вырашальныя моманты этнагенезу беларусаў, іх шлях да стварэння ўласнай дзяржавы.

Першы том асвятляе найбольш раннія перыяды – ад каменнага веку да часоў ВКЛ. Храналагічна ён амежаваны канкрэтнай датай – 1569 г., калі беларускія землі ўвайшлі ў склад Рэчы Паспалітай. Упершыню надрукавана генеральная карта «Беларускія землі ў XVI ст.», на якой пазначаны ўсе тагачасныя населенныя пункты, якія паддаюцца лакалізацыі, а таксама межы паветаў, власцей і маёнткаў. У першым томе атласа змешчаны таксама 7 тлумачальных нарсысаў, храналогія гістарычных падзеі ад старажытнасці да 1569 года і гісторыка-геаграфічны паказальнік, у якім прыводзіцца звесткі пра час першай згадкі пра паселішчы, іх гістарычныя і сучасныя назвы.

Другі том будзе ахопліваць больш за два стагоддзі існавання ВКЛ у складзе Рэчы Паспалітай і часоў, калі беларускія землі былі ўключаныя ў Расійскую імперию. Другі том атласа павінен выйсці з друку ўжо ў 2010 г.

Трэці том прысвечаны часу ад зараджэння беларускага нацыянальнага руху да нашых дзён. Храналагічна гэты час прыпадае

Працяг на стар. 8

“ВЯЛІКІ ГІСТАРЫЧНЫ АТЛАС БЕЛАРУСІ”

Працяг. Пачатак на стар. 7
на апошнія дзесяцігоддзі Расейскай імперыі, савецкі перыяд і гісторыю суверэннай Рэспублікі Беларусь. Стваральнікі атласа плануюць завяршыць яго выданне не пазней як у 2012 г.

Паводле газеты “Звязда”

МІКОЛА ДВАРЭЦКІ. ТАМ І ТУТ.

Мікола Дварэцкі (Базылюк).
Там і тут/уклад.: Л. Глаголева; мал.

Караліна Дварэцкая. - Гданьск, 2008. - 181 с.: іл.

У Гданьску выйшла кніга вершаў беларуса, які з 1947 г. жыў у Польшчы, - Міколы Дварэцкага (Базылюка).

Гэта першая кніга паэта, хаця яго творы ад пачатку выдання беластоцкай “Нівы” пастаянна друкаваліся ў газеце; ён быў адным са стваральнікамі беларускай літаратурнай группы “Белавежа”. Вельмі актыўнае беларускае грамадскае жыццё М. Дварэцкага змянілася ціхім, спакойным жыццём у Польшчы. Лірычныя яго творы, прасякнутыя болем і жалем аб родным краі, аб тых мясцінах, якія

быў вымушаны пакінуць у 1940-х. Толькі праз 20 год пасля смерці М. Дварэцкага яго творы былі выдадзены дзякуючы намаганням сваякоў, сяброў і знаёмых, якім не абыякава паэтычная спадчына Міколы Базылюка. Але галоўную працу па зборы, апрацоўцы твораў, а таксама і цудоўная ўводзіны да кнігі зрабіла Алена Глагоўская. Біяграфія М. Дварэцкага кранае душу і дае магчымасць лепш зразумець цяжкі жыццёвые шлях творцы. Кніга багата аздоблена фотаздымкамі з сямейнага архіву Дварэцкіх.

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

ДЗЕНЬ ВОЛІ

“За нашу і вашу свабоду!”

Акцыя ЗБМА каля будынку ААН у Нью-Ёрку

ГААГА (ГАЛАНДЫЯ)

Пікет перад амбасадай Беларусі адбыўся 25 сакавіка ў Гаазе і быў прымеркаваны да Дня Волі. Арганізаторамі акцыі выступіла RесpectivE - маладзёжная арганізацыя партыі Хрысціянскі Саюз. Падтрымку ў правядзенні пікета аказвалі таксама іншыя палітычныя маладзёжныя і недзяржаўныя арганізацыі.

Каля 25 чалавек сабраліся, каб падтрымаць беларускую апазицыю і ўручыць петыцыю амбасадару Беларусі. У сваёй заяве ўдзельнікі акцыі пратэстуюць ва ўлады Беларусі адрадзіць дэмакратичныя каштоўнасці; арганізуваць свабодныя і справядлівые выбары; паважаць права чалавека - свабоду слова, друку, сумлення, сходаў і асацыяцый; а таксама рэфармаваць заканадаўчую сістэму ў адпаведнасці з міжнароднымі стандартамі.

Паводле “Хартыі-97”

ВАШЫНГТОН (ЭША)

Святочныя мерапрыемствы адбыліся 21 сакавіка ў Вашынгтоне. З лекцыяй па гісторыі 25 сакавіка выступіла кандыдат філософскіх навук, сп. Таццяна Процька.

Паводле БАЗА

НЬЮ-ЁРК (ЭША)

Адна з святочных акцыяў, прымеркаваная да 91-х угодкаў абвяшчэння БНР, адбылася 22 сакавіка перад будынкам штаб-кватэры ААН у Нью-Ёрку.

Беларускі Моладэзвы Рух Амерыкі сабраў разам маладых беларусаў з Нью-Ёрка, Нью-Джэрсі і Вашынгтона пад лозунгамі абароны незалежнасці краіны. Удзельнікі дэмманстрацыі праспявалі “Магутны Божа”. Потым быў зачытаны зварот Старшыні Рады БНР Івонкі Сурвілі да беларускага народу. У гэты час у Кафедральным Саборы Св. Кірылы Тураўскага БАПЦ у Брукліне праходзіла Святочнае богослужэньне.

Пасля ў “Беларускім музеі” ў Нью-Ёрку адбылося ўрачыстае адкрыццё выставы “Мастацтва супраць дыктатуры”, якая раней была паказана ў Эстонскім Парламенце і ў штаб-кватэры Фонда імя Дж. Маршала ў Вашынгтоне. Прагучалі “Мы выйдзем шчыльнымі радамі”, “Магутны Божа”, а таксама вершы пра Беларусь. Старшыня Парафіяльнай Рады Кафедральнага

Сабору Святога Кірылы Тураўскага Расціслаў Гарошка правёў эккурс ў мінулае. Ён звярнуўся да гісторыі найважнейшых для Беларусі падзеяў 25 сакавіка 1918 года. Алеся Шатэрнік, вядомы беларускі дзеяч культуры і мастацтва, распавеў пра працы беларускіх мастакоў Алеся Маракіна, Міколы Купавы, Рыгора Батальёнакі, Генадзя Драздова, Юрыя Платонава, Янкі Рамановіча і Юліі Шатэрнік.

Пасля адбыўся прагляд дакументальна-публіцыстычнага фільма рэжысёра Уладзіміра Коласа “Галерэя Ады”.

Наталля Рабава

25 сакавіка правялі мерапрыемствы БАЗА і Згуртаванне беларускай моладзі Амерыкі. Перад будынкам Аб'яднаных Нацый на Манхэтане прыйшоў Мітынг і дэмманстрацыя, прысвечаныя 91-м угодкам абвешчання Незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі. Пасля мітынгу адбылося ўрачыстае шэсцё-дэмманстрацыя да кансуляту Рэспублікі Беларусь і перадача прадстаўнікам беларускай улады віншаванняў і патрабаванняў вярнуць Беларусі нацыянальныя святы.

Паводле ЗБМА

РЫГА (ЛАТВІЯ)

У Вялікай зале будынку Асацыяці нацыянальных культурных таварыстваў Латвіі, традыцыйна, ужо дваццаць першы раз, Латвійскае таварыства беларускай

культуры "Світанак" 25 сакавіка арганізавала святкаванне Дня Волі.

Як заўсёды, пачалося яно з выканання прысутнымі нашага неафіцыйнага гімну "Магутны Божа". Вядомы беларускі дзеяч Латвій Вячка Целеш зачытаў віншаванне і зварот старшыні Рады БНР Івонкі Сурвіллы. Спявалі на свяце і "Пагоню", і "Бярозку", і іншыя цудоўныя беларускія песні.

Адной з адметнасцяў сёлеташняга святкавання стала напісанне беларускай дыктоўкі. Усе ахвотныя не змясціліся за сталамі ў Каміннай залі. Караткевічаў твор "Родная мова" дырэктар Рыжскай беларускай асноўнай школы Ганна Іванэ дыктавала не толькі беларусам - сябрам "Світанка", але і прадстаўнікам іншых нацыянальнасцяў, што пажадалі далучыцца да незвычайнай падзеі.

Моладь таварыства зладзіла гістрычныя віктарыны, адну з іх - прысвечаную менавіта гісторыі БНР. Запомнілася ўсім інсцэніроўка рамантычнага кахання Барбары Радзівіл і князя вялікалітоўскага і караля польскага Жыгімonta Аўгуста. У якасці актораў выступілі самі "світанкаўцы" і госці вечарыны.

Таццяна Казак (Рыга, Латвія)

ВІЛЬНЯ (ЛІТВА)

Святкаванне Дня Волі было ў Вільні вельмі разнастайным. Пачалося ўсё зранку, калі на каталіцкіх могілках Росы былі ўскладзены кветкі да магілаў бацькоў беларускага Адраджэння Івана, Антона і Лявона Лучкевічаў. Удзень у бажніцы Св. Тройцы адбылася імша ў інтэнцыі Беларусі

Укладанне кветак на могілках Роса, Вільні

і загінулых, якія змагаліся за яе вольнасць. Імшу правёў святар Ян Даўгшыс. Сапраўднай аздобай Дня Волі ў Вільні стаў прэм'ерны канцэрт хору беларускіх музычных дзеячаў пад кіраўніцтвам Кірылы Насаева. Паслухачы іх віленскія беларусы сабраліся ў Камернай зале Літоўскай акадэміі музыкі і тэатру. Заключную частку канцэрту - гімн "Магутны Божа" - сустрэлі стоячы ўсе слухачы без выключэння.

Паводле "Польскага радыё для замежжа" і "Радыё Рацыя"

БЕЛАСТОК (ПОЛЬШЧА)

Святочная сустрэча адбылася ў клубе "Фама", які сабраў гасцей з усяго Падляшша. Арганізаторамі імпрэзы выступілі "Радыё Рацыя", тыднёвік "Ніва", тэлеканал "Белсат" ды "Беларускі саюз у Польшчы".

"Мы выйдзем шчыльнымі радамі!" - гэтым гімнам пачалося святкаванне Дня Волі ў Беластоку. Як і штогод, старшыня Беларускага Саюзу ў Польшчы Яўген Вапа ўручыў бел-чырвона-белыя букеты тром асобам за асабісты ўклад у беларускую справу. У гэтым годзе такімі асобамі сталі: навуковы даследчык Лена Глагоўская, дырэктар Дэпартамента культуры і нацыянальнай спадчыны ў маршалкоўскай управе Анатоль Вап ды намеснік Звязу Беларускай моладзі Ігар Лукашук. Тэлеканал "Белсат" прапанаваў удзельнікамі святочнай імпрэзы дзве дакументальныя стужкі, адна з іх прысвечаная Слуцкаму збройнаму чыну. А скончылася святочнае мерапрыемства канцэртам барда Зміцера Бартосіка з Беларусі.

Паводле "Радыё Рацыя"

ВАРШАВА (ПОЛЬШЧА)

Шэсцце да Дня Волі адбывалася 25 сакавіка ў самым цэнтры горада, побач з універсітэтам. Мінакі спонтанна ўключаліся ў працу, а арганізаторы тлумачылі, што адбываецца 25 сакавіка ў Беларусі. Акцыя выклікала вялікае зацікаўленне. Наўмысна для акцыі быў пашыты велізарны бел-чырвона-белы сцяг. Днём удзельнікі акцыі выпусцілі ў неба бел-чырвона-белыя балонікі. Сцяг, які пашыты супольна польска-беларускімі намаганнямі, хутка будзе вісець у цэнтры

Шэсце на Дзень Волі ў Варшаве

Варшавы на адным з будынкаў.

Акцыя 25 сакавіка скончыла цыкл мерапрыемстваў пад загалоўкам "Пачуй Беларусь!" Больш за тыдзень праходзілі арганізаваныя канцэрты, паказы фільмаў і іншыя акцыі, якія падтрымлівалі прадэмакратычныя імкненні беларусаў.

Паводле "Радыё Свабода"

Святкаванне Дня Волі прыйшло і ў варшаўскай галерэі "Зоя". Найважнейшым гостем з'яўляўся Чэслаў Сэнюх, польскі літаратар, перакладчык "Новай зямлі" Якуба Коласа і папулярны беларускі пэзэй, які нарадзіўся пад Навагрудкам.

Паводле "Радыё Свабода"

ГДАНЬСК (ПОЛЬШЧА)

Улётачная акцыя адбылася каля музычнага тэатра 25 сакавіка. Арганізаторамі выступілі праваабарончая сетка "Міжнародная амністыя" і беларускія студэнты Гданьскага ўніверсітэта. Падчас акцыі, у якой прыняло ўдзел некалькі дзесяткаў чалавек, раздаваліся ўлёткі з інфармацыяй аб сітуацыі з правамі чалавека ў Беларусі, а таксама было сабрана больш за сто подпісаў пад петыцыяй да ўлады Рэспублікі Беларусь аб адмене смяротнага пакарання. А 28 сакавіка прадстаўнікі беларускага культурнага таварыства "Хатка" плануюць ускласці кветкі да магілы грамадскага дзеяча, удзельніка аўгашчэння БНР Лука Дзекуць-Малея, беларускага мастака Міхася Чурылы, а таксама да помніка беларускага класіка Янкі Купала.

Паводле "Беларускіх навінаў"

МАСКВА (РАСІЯ)

У нефармальнай абстаноўцы адсвятковалі Дзень Волі сябры Працяг на стар. 10

“За нашу і вашу свабоду!”

Працяг. Пачатак на стар. 8

Адкрыці ў мемарыяльнай дошкі ў Таліне на Дзень Волі

МАСКВА (РАСІЯ)

Працяг. Пачатак на стар. 9

Грамады беларускай культуры
Масквы.

Паводле сайта
“Беларуская Масквы”

ЧАРНІГАЎ (УКРАЇНА)

Праваслаўная пілігрымка “Шлях незалежнасці” вернікаў БАПЦ, якая пачалася 24 сакавіка ад сцен старажытнай фартэцыі ВКЛ у Луцку, 25 сакавіка дасягнула Чарнігава, дзе яе ўдзельнікі ўшанавалі духоўніка беларускага супраціву епіскапа Германа. На магілу епіскапа паклалі вянок з бел-чырвона-белай стужкай. Трэба адзначыць, што апошнія 10 кіламетраў пілігрымы прыйшли пешшу, такім чынам аддаючы даніну пашаны ўсім змагарам за Вольную Беларусь.

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

ЛЬВОЎ (УКРАЇНА)

Беларускай дыктоўкай пачалі святкаванне Дня Волі 22 сакавіка ў парафіі БАПЦ ва Украіне. У богослужбі і дыктоўцы ўзялі ўдзел 23 праваслаўных беларусы з Львова і Львоўскай вобласці.

Паводле “Еўрапейскага
радыё для Беларусі”

Беларусы ў свеце

№03 (86), сакавік 2009

Інфармацыйны бюлетэнь
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”.
Распаўсюджваецца на правах
унутранай дакументацыі.

УЖГАРАД (УКРАЇНА)

Беларусы Закарпацця адзначылі Дзень Волі пад Хустам, на месцы баёў за Карпацкую Украіну ў сакавіку 1939 года. 25 сакавіка група беларусаў з Ужгарада наведала мясціны баёў, каб ушанаваць загінульых у баях за свабоду ўкраінцаў

і беларусаў. Гэтую вандроўку яны прысвяцілі Дню Волі.

Паводле “Еўрапейскага
радыё для Беларусі”

ТАЛІН (ЭСТОНІЯ)

Урачыстае адкрыццё мемарыяльнай дошкі на будынку па вуліцы Вене, 19 дзе 1920-1925 гг. знаходзілася ваенна-дышламатычная місія БНР у Эстоніі пад кірауніцтвам генерал-лейтэнанта Алега Карчак-Крыніца-Васількоўскага распачалася раніца 25 сакавіка.

Ініцыятыва па стварэнні дошкі належала актывістам беларускай сеткі Кангрэса новай беларускай Дыяспары Еўропы і ЗША. Ахвяраванні на дошку збиралі пераважна маладыя людзі з дыяспары і з Беларусі. Дошку стварыў вядомы беларускі скульптар Алеся Шатэрнік.

Пасля гэтага ў эстонскім парламенце адбыўся прыём у віцэ-спікера Крысціны Оюланд з нагоды Дня незалежнасці БНР, на якім спадарыня Оюланд павіншавала беларусаў з гэтай знамяшальнай датай. Пасля прыёму ў адной з заліў парламента адбыўся “круглы стол” паміж дэпутатамі эстонскага парламента і беларусамі на тэму беларуска-эстонскіх адносін, прысвечаны ўгодкам незалежнасці БНР. Ініцыятарам і організаторам

Меркаванні аўтараў могуць не супадаць з думкай рэдакцыі.
Апрацоўка і вёрстка – М. Азаронак
Адказныя за нумар –
А. Макоўская, Н. Шыдлоўская

Наклад 250 асобнікаў

урачыстых мерапрыемстваў былі беларуска-эстонская арганізацыя Valgevene Uus Tee (Новы Шлях для Беларусі), супольнасць “Трэці Шлях”.

Ігар Случак

Святкаванні Дня Волі таксама адбудуцца і пазней: у Лос-Аджалесе (28 сакавіка), Нью-Ёрку (29 сакавіка), Лондане (28 сакавіка), Таронта (29 сакавіка), Квебеку (5 красавіка), Атаве (4 красавіка), Празе (28 сакавіка).

На жаль, аб'ём бюлетэня не дазваляе ў поўнай меры змясціць інфармацыю пра шматлікія святкаванні Дня Волі ў замежжы, таму чытайце больш падрабязную інфармацыю на нашым сайце - <http://zbsb.org/>

БЕЛАРУСЬ

У Беларусі свята прыйшло традыцыйна – зборам каля Акадэміі Навук у Мінску. Улады далі дазвол на правядзенне шэспя ад Акадэміі Навук да плошчы Бангалор - месца выгулу сабак. Аднак дэманстранты адмовіліся ад гэтага маршруту і сталі шэрагам уздоўж цэнтральнага праспекта сталіцы. Кіроўцы, якія праезджала міма, падтрымлівалі маніфістантаў, сігналячы.

На рэгіёнах таксама адбыліся святочныя сустрэчы. Не абышлося і без затрыманняў. Так, некаторыя апазіцыйныя актыўсты былі затрыманы яшчэ да пачатку акцыі.

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

ПРАБАЧЭННІ

Рэдакцыя бюлетэня прыносиць прабачэнні за недакладную інфармацыю, якая была пададзена ў мінульм нумары ў артыкуле “10 год суполцы “Спадчына”. Алена Нарушэвіч (Латвія) не была старшынёй “Спадчыны”, а займала пасаду намесніка старшыні. Таксама “Спадчына” была створана пры дапамозе арганізацыі “Прамень”, а не “Світанак”.

Рэдакцыя “Беларусы ў свеце”

Адрас рэдакцыі:
вул. Рэвалюцыйная, 15, г. Мінск
220030, Рэспубліка Беларусь
www.zbsb.org
zbsb@tut.by; zbsb.bel@gmail.com

тэл./факс (+375 17) 224-79-35